

สุภุมล พุกษ์อุดม 2553: ระบาดวิทยาของไวรัสโลหิตจางติดเชื้อของม้าในม้าที่เลี้ยงใน
จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรีและสุพรรณบุรี ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (คลินิกศึกษา
ทางสัตวแพทย์) สาขาวิชาคลินิกศึกษาทางสัตวแพทย์ โครงการสหวิทยาการระดับ
บัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรกิจ เชิดชูธรรม,
Ph.D. 108 หน้า

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของการติดเชื้อไวรัสโลหิตจางติดเชื้อ
ของม้าและปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโลหิตจางติดเชื้อของม้าในม้าที่เลี้ยงในจังหวัดกาญจนบุรี
ราชบุรี และสุพรรณบุรี โดยเก็บตัวอย่างเลือดจากม้าจำนวน 72 ตัวจากจังหวัดกาญจนบุรี 150 ตัว
จากจังหวัดราชบุรี และ 113 ตัวจากจังหวัดสุพรรณบุรีนำมาตรวจระดับแอนติบอดีในซีรัม ด้วยวิธี
Agar gel immunodiffusion (AGID) และสัมภาษณ์ผู้เลี้ยงม้าโดยใช้แบบสอบถามปัจจัยเสี่ยงต่อการ
ติดเชื้อไวรัสโลหิตจางติดเชื้อของม้า ผลการศึกษาพบว่าความชุกของการติดเชื้อระดับรายตัว 2.1%
และความชุกของการติดเชื้อระดับรายฟาร์ม 8.7% ซึ่งต่ำกว่าการสำรวจความชุกทางซีรัมในจังหวัด
อื่น ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและด้านพฤติกรรมกรรมเลี้ยงม้าม
ีแนวโน้มจะทำให้เกิดการติดต่อของโรคโลหิตจางติดเชื้อของม้า เช่น การพบแมลงดูดเลือดบนตัว
ม้าภายในคอก 96.2% โดยที่มีเพียง 20% เท่านั้นที่มีมุ้งกันแมลงดูดเลือด มีม้าที่ถูกนำเข้ามาจาก
จังหวัดที่เคยมีการรายงานพบโรคมามาก่อน 55% พบผู้เลี้ยงที่ทำการฉีดยาให้ม้าโดยใช้เข็มฉีดยาซ้ำ
15.2% และมีผู้เลี้ยงม้า 22% ที่เคยรู้จักโรคโลหิตจางติดเชื้อของม้ามามาก่อน อย่างไรก็ตามม้าที่ให้ผล
บวกทั้ง 7 ตัวในการศึกษาครั้งนี้น่าจะมีปัจจัยเสี่ยงในการติดโรคจากแหล่งที่มา เนื่องจากถูกซื้อ
มาจากจังหวัดที่มีการรายงานพบโรค และไม่ได้ตรวจโรคและกักโรคก่อนนำเข้าฟาร์ม ทั้งนี้การ
วางแผนป้องกันการแพร่กระจายโรคจึงควรทำในขณะที่ความชุกของโรคในพื้นที่ดังกล่าวยังไม่
มาก เช่น การควบคุมจำนวนแมลงดูดเลือด การให้ความรู้ในการใช้เข็มฉีดยา การป้องกันโรคใน
ฟาร์มเช่นการตรวจโรคก่อนซื้อขายม้า และก่อนการผสมพันธุ์ รวมทั้งตรวจโรคประจำปีภายในฝูง